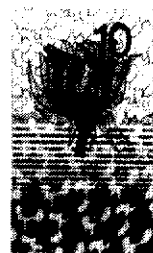

کالبدشناسی یک اسکناس

• راجر فاند
• ترجمه
• مهتاب وکیل

راجر فاند Roger Pfund در ۱۹۴۳ در برن Berne سوئیس متولد شد، در مدرسه هنرهای کاربردی این شهر، با مدیریت کورت ویرت Kurt Wirth تحصیل کرد. در حال حاضر به همراه ژان پیر بلانشو Jean-Pierre Blanchoud، یک استودیو طراحی را در ژنو اداره می‌کند. در ۱۹۷۱ در یک مسابقه طراحی اسکناس که توسط بانک ملی سوئیس برگزار شد، جایزه اول را به دست آورد. چندی پیش، دولارو جیوری De La RueGiori S.A در لوزان سوئیس طراحی موضوعی یک اسکناس

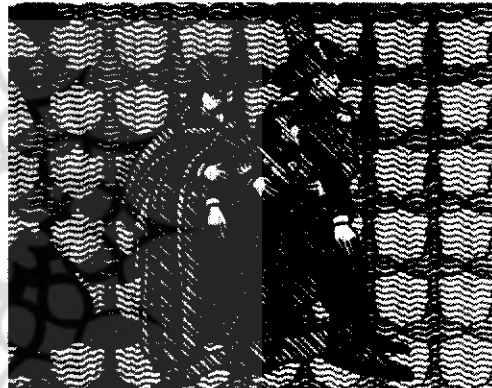
صفحه رویی اسکناس آزمایشی ۱۰ روبلی در قطع اصلی یا پرتره ای از پوشکین در برابر چشم اندازی از سنت پترزبورگ (لنینگراد)

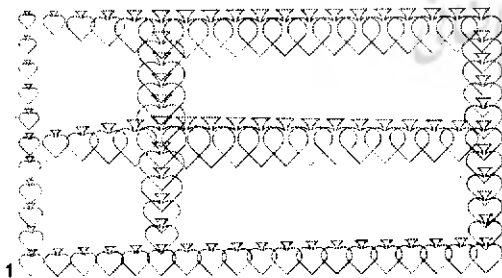
Production By Orell Fussli Graphic Arts Zürich

۱۰ روبلی را که از بهترین تکنیک های چاپ و ایمنی برخوردار بود، به طور آزمایشی به او سپرد. در اینجا این هنرمند، کار دشواری را که با همکاری چاپخانه زوریخی اول فوسلی Orell Fussli و آ. کول A. Kuhl، کارشناس شناخته شده و مدیر بخش کاغذهای اسکناس در این چاپخانه انجام داده است، شرح می دهد.

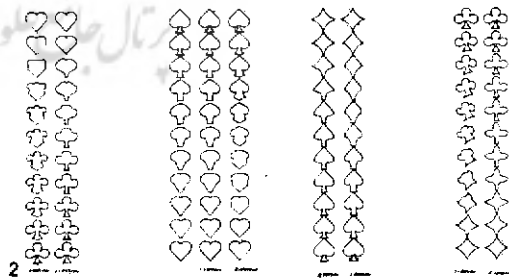
طراحی اسکناسی که قرار است از جنبه های موضوعی، زیبایی شناختی و تکنیک کاملاً رضایت بخش و از درجه ایمنی بالایی برخوردار باشد، نیازمند همکاری تنگاتنگی میان متخصصان حوزه های مختلف است.

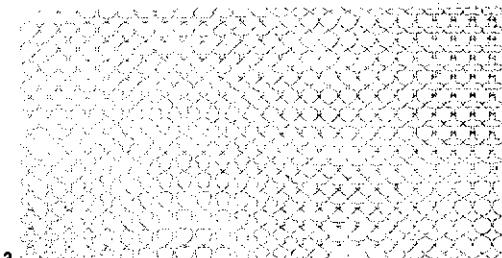
تصویر کوچکی که مرگ پوششین را پس از یک دوئل نشان می دهد.

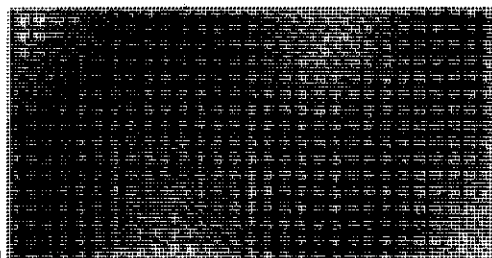
1

2

3

4

(۱-۳) اولین نمونه های بافت زمینه که توسط کامپیوتر اجرا شد تغییرات نشانه های کارت های بازی در رنگ های مختلف

ساخت های نهایی بافت زمینه صفحه رویی که بوسیله کامپیوتر به دست آمده است. ترکیب بافت و رنگ را نشان می دهد.

نقطه شروع بر مورد کار ما، سوژه آن بود: یعنی الکساندر سرگئیویچ پوشکین Aleksandr Sergueevitch Pouchkine، زندگی و آثار او. ابتدا باید مجموعه‌ای هرچه گسترده‌تر از مدارک موضوعی و تصویرشناختی، جمع‌آوری می‌شد تا بتوان از میان آنها عناصر لازم برای طراحی را انتخاب کرد. پس از آن توانستیم با توجه به ضروریات تکنیکی چاپ به اولین طرح‌های موضوعی برای پشت و روی اسکناس دست یابیم. پس از مشورت با سند شناسان، کار اجرایی دو طرح برگزیده، با تمام جزئیات آغاز شد. برای صفحه رویی اسکناس که همزمان به روش افست و صفحه فلزی (حکاک) چاپ شد باید دو نقشه مجزا طراحی می‌شد. اما چاپ صفحه پشتی فقط به شیوه افست صورت گرفت.

این اسکناس می‌بایست مجموعه‌ای از عناصر را شامل می‌شد که از نظر موضوعی معنادار باشند. برای این کار هم طراحی‌های کامپیوتری که طبق یک برنامه موضوعی اجرا شده بودند، جایگزین

به روش افست چاپ شده است. پس از چاپ رنگ اول صفحه پشتی اسکناس که

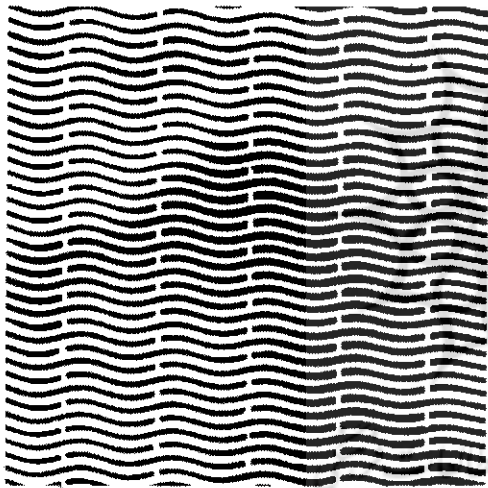
بزرگ‌نمایی صفحه رویی اسکناس بر چاپ چند رنگ پس از چاپ رنگ دوم

پس از روی هم‌کاری رنگ‌های اول و دوم

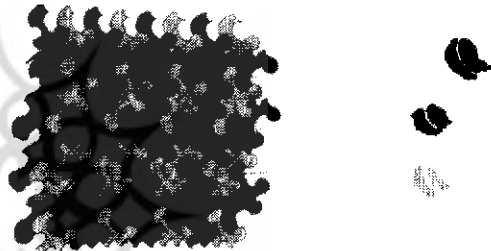
و بر نهایت پس از چاپ رنگ دوم

کلیشه مسی یا فولادی هم انجام می‌شد. پرتره پوشکین که از تابلویی متعلق به همان دوران گرفته شده بود به صورت طرحی از شبکه‌های خطی درآمد و به همان شکل روی کلیشه حک شد. به همین ترتیب شهر سنت پترزبورگ St-Petersbourg یا لنینگراد فعلی در پس زمینه، آسمان، عدد ۱۰ در اندازه بزرگ، حروف تاییبی و گل رز (نمادی برگرفته از یکی از اشعار پوشکین) نیز با کلیشه فلزی و به شیوه چاپ سه رنگ اجرا شدند. قسمت اصلی صفحه پشتی، یعنی بی‌بی پیک (نام یکی از نول‌های پوشکین) با دست حکاکی شد و به چاپ افست منتقل گردید. تمام خط‌های پیرامونی و ساختاری، در سه رنگ و به روش روی هم‌گذاری چاپ شدند. کارت‌های بازی در گرد بی‌بی پیک نیز از همان نول می‌آیند؛ آس خشت، هفت

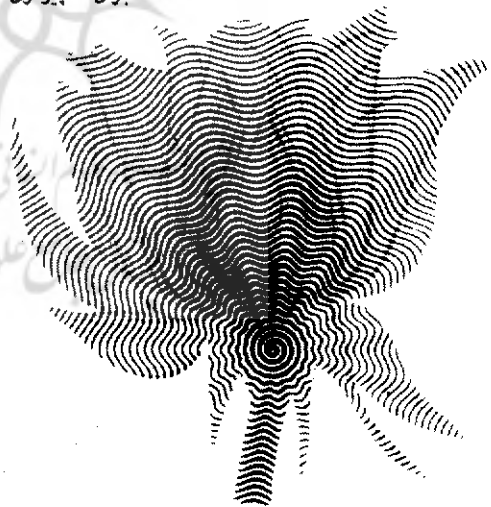
روش معمول گیوشی guillochis (کار با قلم حکاکی) شد. طرح‌های ما با تمام جزئیاتشان برای محاسبه و ترجمه به زبان کامپیوتر به یک ریاضی‌دان سپرده شدند. طرح‌های غالباً شگفت‌آوری که از این طریق به دست آمده بودند، بازمینی، اصلاح و جیرکشی شدند تا نتیجه دلخواه به دست آید. ترکیب و هماهنگ‌سازی سه رنگ توسط یک متخصص بخش کاغذهای اسکانس انجام گرفت. ساختمان‌بندی رنگ‌ها روی سطح افست با تمام جزئیات، توسط یک گرافیک‌ساز انجام شد. سه رنگ صفحه رویی با یکدیگر و همینطور با رنگ‌های افست صفحه پشتی با تولدانس ۵/۱۰۰۰ میلی‌متر تنظیم شدند. هر یک از شش رنگ افست به طور همزمان به شیوه قوس و قزحی چاپ شدند. به موازات آماده‌سازی صفحه افست کار حکاکی

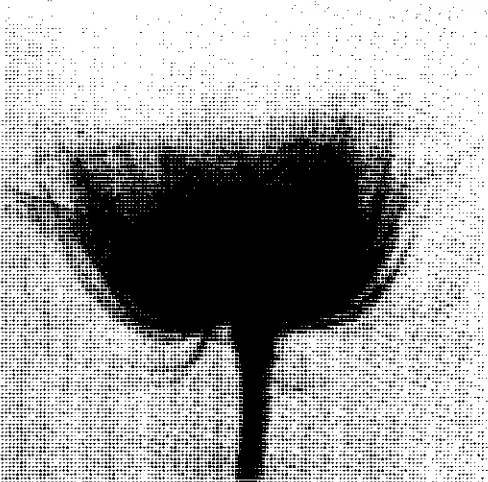
بزرگ‌نمایی قسمت کوچکی از بافت آسمان در صفحه رویی. صفحه مسی.

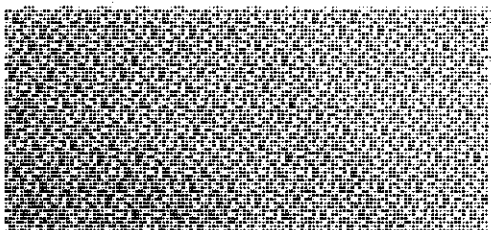
طرح پایه در ساختار زمینه افست صفحه پشتی در اجرای کامپیوتری.

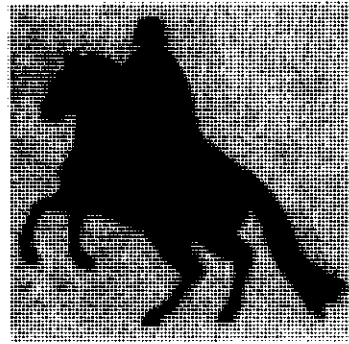
تصویر گل رز که به روش صفحه فلزی چاپ شده است.

رادیوگرافی از یک گل رز که در ساخت تصویر آن در گوشه راست بالایی صفحه رویی مورد استفاده قرار گرفت. نشان گل رز از یکی از اشعار پوشکین گرفته شده است.

اولین طرح آزمایشی بافت زمینه که توسط کامپیوتر اجرا شده است.

شوالیه سنت پترزبورگ (بر اساس نونلی از پوشکین). به این شکل که طرح خطی آن در صفحه رویی و سطوح رنگی در صفحه پشتی کار شده است و در مقابل نور قابل مشاهده است.

عامل بسیار مهمی در جلوگیری از جعل اسکناس است.

اصلاحات گوناگون و چاپ‌های متوالی که پس از موتاژ اولیه لایه‌های مختلف صفحات پشتی و روی اسکناس صورت گرفت، باعث شد اجزای موضوعی و گرافیکی نسخه نهایی به بهترین شکل ممکن تنظیم شوند و این اسکناس به یک اثر برجسته و منسجم در رشته طراحی بدل شود که خاطره بنیانگذار ادبیات مدرن روس را جاودانه می‌سازد.

پیک و سه‌نل در سمت راست پوشکین بعد از آن دولت مرکبار زندگی اش در دستان همراهانش قرار دارد و در سمت چپ، شوالیه سنت پترزبورگ، برگرفته از شعر دیگری از پوشکین. خط‌های مثبت صفحه رویی دقیقاً روی خط‌های منفی پشت صفحه قرار می‌گیرند که این خاصیت را در مقابل نور می‌توان مشاهده کرد. این کیفیت خاص که فقط از طریق چاپ همزمان قابل اجراست، در ته نقش (filligrame) کاغذ اسکناس و از هر دو طرف آن دیده می‌شود و

طرح اصلی جبره الکساندر پوشکین و بزرگ‌نمایی اجرای چاپی آن در صفحه رویی اسکناس.